K i r i k u elus oli aasta tähtsamaks päevaküsimuseks ev.-lut. kiriku uute põhimääruste eelnõu, mis näeb ette peapiiskopi ja kahe piiskopi ametisseseadmise. See vallandas põhimõttelisi sõnavõttusid kirikuküsimuste kohta, milledes peagu üksmeelselt tauniti uute ametikohtade loomist, mis täidavad rohkem esinduslikke ülesandeid, suurendavad võimukandjate hierarhiat ja sümboliseerivad keskvalitsuse võimu koguduste üle. Nõuti, et pigem peaks meil restaureeritama rahvakiriku põhimõtteid, et koguduse peakoosolekul ja organeil peaks olema rohkem õigust ja võimalust koguduse töös kaasa rääkida. Uute põhimääruste kava oli oktoobris arutlusel kirikukogus, kus see leidis nii tugevat opositsiooni, et piiskop selle päevakorrast ära võttis.

Ka muidu polnud kirikuelus tunda mingeid värskemaid tuuli. Ev.-lut. usu kogudustes on kirikuskäimine üsna loid ja maksumaksjate % üsna tagasihoidlik, nii et see kiriku organitele muret valmistab (eeskätt ainelist!). On rõhutatud, et see koguduseliikmete ükskõiksus johtub osalt maksvast pooldiktaatorlikust kirikuvalitsemisest, aga mitte vähe ka pastorite meelsusest. Meie pastorkond on veel iseseisvuse 20. aastal suurelt osalt ikka alles rahvale võõras ja kauge, meelsuselt ebarahvuslik või koguni kadaklik, ja oma kirjaseletustes muust kultuuri arengust vähehooliv.

Eesti välismaal.

Kirjutanud ***A. Palm.***

Võrreldes sellega, mis meie ise vaimse kultuuri alal välismaalt saame (ilukirjandus, teadus, lavarepertuaar, filmid, muusikaliteratuur jne.), on meie andev osa muidugi üsna väike. Kuid see osa kasvab aasta-aastalt. Kui aga pi-

Eesti kroonika 1938, lk. 103